

---

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### תשתיות של אלימות במבט השוואתי - 54208

תאריך עדכון אחרון 20-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי תרבות-תכנית אישית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עמרי גרינברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [omri.grinberg@mail.huji.ac.il](mailto:omri.grinberg@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

כנהוג לחשוב על אלימות כפעולה ישירה (של אדם, קבוצה, או מדינה) – לגרום לחווית כאב פיזית, בעלת השלכות נפשיות, כחלק מניסיון להגשים מטרה אסטרטגית נרחבת יותר. בשני העשורים האחרונים, המחקר הביקורתי מציע אפשרויות חדשות להבנת "אלימות", בניסיון להבחין בדרכי פעולה ושליטה משמעותיות שחומקות מהכרה והולכות ומתמשכות. במקביל, התרחבה גם ההבנה לגבי התנגדות – זו כבר אינה נתפסת רק כמענה ישיר וחתרני/מהפכני לדיכוי, אלא כאפשרויות מרובות של התמודדות, התחמקות והישרדות. בין תיאוריות האלימות הבולטות ניתן לציין אלימות מבנית (סטרוקטורלית), אלימות איטית, ואלימות סמלית (סימבולית). כל אחת פועלת אחרת, בין גופים שונים, ולמען מטרות שונות, ולעתים קרובות הן פועלות במקביל ומתמזגות.

מטרות הקורס:

בקורס נסקור תיאוריות אלו של אלימות, בעיקר באנתרופולוגיה, היסטוריה ולימודי תרבות (וגם קצת במשפט וסוציולוגיה). נבין אותן דרך מקרי בוחן וטקסטים תרבותיים, במטרה להבחין בהן גם בנפרד וגם בצורתן המשולבת.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לאורך הדרך, נעסוק בשלוש שאלות מרכזיות: (1) כיצד נרקמת הגדרה של פעולה כאלימה, (2) מה ה"רווח" ומה ה"הפסד" (הפוליטי והמוסרי) ממיצוב תתי-הגדרות שונות של אלימות, ו, (3) כיצד אלו (תתי-ההגדרות) משפיעות על המקום של אלימות בסוגי שיח שונים (תקשורתי, אמנותי, אקטיביסטי, אקדמי, משפטי)?

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: שימו לב לגבי רכיבי הציון:

15% - פרזנטציה קצרה (בעל פה ו/או כמצגת) שסוקרת טקסט תרבותי העוסק באלימות.

15% - סיכום מאמר וחיבור שלו לטקסט התרבותי (כמו תקציר עבודת סיום).

70% - מבחן בית שידרוש היכרות מעמיקה עם לפחות שלושה טקסטים מהסילבוס באמצעות ניתוח מעמיק של הטקסט התרבותי שבחרתם.

סמינר – הסברים של המרצה ודיונים פתוחים. לעתים נתחלק לקבוצות דיון קטנות שאחר כך יתכנסו לדיון משותף. כחלק ממטלות הקורס, על הסטודנטים/ות להציג (בעצמן/ם ו/או במצגת) טקסט תרבותי העוסק באלימות.

---

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:  
\*תכנית טנטטיבית (נכון לאוגוסט 2023):

שיעורים 1-2 - מבוא: מהי אלימות?

שיעורים 3-4: אלימות סמלית, מבנית והמדינה

שיעורים 5-6:  
הפגנות, אלימות משטרתית, אנטי-ליברליזם והמדינה

שיעורים 7-8:  
אלימות איטית - סביבה ותשתיות

שיעורים 9-10:  
עינויים ותיעוד

שיעורים 11-12:  
שפה, הכחשה, והתנגדות

חומר חובה לקריאה:  
יעודכן בקרוב

חומר לקריאה נוספת:  
N/A

מרכיבי הציון הסופי:  
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %  
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 30 %

מידע נוסף / הערות:  
N/A